

คำวินิจฉัยของ นายพัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคเสรีไทย

สรุปข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคเสรีไทย สรุปข้อเท็จจริงจากคำร้องและเอกสารประกอบ ดังนี้

พรรคเสรีไทยส่งแจ้งรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีพรรคเสรีไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี พรรคเสรีไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ เวลา ๐๕.๐๐ น. นั้น ตามระเบียบวาระที่ ๔ พรรค ฯ มีมติเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับพรรคเสรีไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๐๘ จากเดิม “พรรคเสรีไทย มีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุด ความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบเลิกตามกฎหมาย” เป็น “พรรคเสรีไทยมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุน การสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิก พรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ หรือที่ประชุมใหญ่พรรค มีมติด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ขององค์ประชุมให้เลิกพรรค” และจากคราวประชุมครั้งเดียวกันนี้ ตามรายงาน การประชุมในระเบียบวาระที่ ๕ ที่ประชุมใหญ่พรรคเสรีไทยก็ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ควรมติยุบพรรคเสรีไทยอีกด้วย

พรรคเสรีไทย โดยนายสมเดช บัวนกระโทก หัวหน้าพรรคเสรีไทยส่งรายงานการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๕ ของพรรคเสรีไทยแจ้งมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสรีไทย และมติขอยุบพรรคเสรีไทย ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ พร้อมเอกสารต่างๆ ตามหนังสือพรรคเสรีไทย ที่ สรท. ๒๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยส่งถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รับวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕

นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสรีไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพิจารณาเห็นว่าพรรค

เสรีไทยมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) จึงยื่นคำร้องขอให้มีการตั้งยุบพรรคเสรีไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญควรรับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้มีการตั้งยุบพรรคเสรีไทยไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปหรือไม่

ตามคำร้องนี้ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสรีไทย และตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสรีไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ประกอบกับพรรคเสรีไทยส่งแจ้งมติขอยุบพรรคตามข้อบังคับพรรคที่ได้แก้ไข ตามรายงานการประชุมใหญ่วิสามัญประจำปีพรรคเสรีไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ ในระเบียบวาระที่ ๕ ซึ่งเป็นเหตุให้พรรคเสรีไทยต้องเลิกหรือยุบตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องขอให้มีการตั้งยุบพรรคเสรีไทย มาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีรายการครบถ้วนตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕ จึงเห็นสมควรรับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง ฯลฯ

.....ฯลฯ.....

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ฯลฯ

ประเด็นการวินิจฉัย

สมควรยุบพรรคเสรีไท ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรคเสรีไทได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ว่า ในการประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ ว่า ที่ประชุมใหญ่ของพรรคมีมติด้วยคะแนนสามในสี่ของที่ประชุมให้ยุบพรรค และพรรคเสรีไท มีหนังสือแจ้งประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ยืนยันเรื่องมติของที่ประชุมใหญ่ที่ให้ยุบพรรค จึงเห็นว่า เป็นเหตุให้พรรคเสรีไทต้องเลิกหรือยุบตามมาตรา ๖๕ (๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

จึงวินิจฉัยโดยอาศัยมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยุบพรรคเสรีไท

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ